



## Силабус дисципліни (курсу)

### «Митна справа»

**Ступінь освіти:** бакалавр  
**Освітньо-професійна програма:** Фінанси, банківська справа та страхування  
**Галузь знань:** 07 Управління та адміністрування  
**Спеціальність:** 072 Фінанси, банківська справа та страхування

**Посилання на курс у системі дистанційного навчання:**

<https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=52>

**Семестр:** 8  
**Кількість кредитів:** 3  
**Мова викладання:** українська

**Розклад занять:** <https://posekmodule.km.ua/course/view.php?id=926>

### Керівник курсу

**П.І.П.** Сидор Галина Вікторівна

**науковий ступінь** кандидат економічних наук  
**вчене звання** доцент

**Контактна інформація:** Тел. (067) 916-09-03  
e-mail: [sidor.gal@ukr.net](mailto:sidor.gal@ukr.net)

### Опис дисципліни

<b>Мета вивчення навчальної дисципліни</b>	формування теоретичних знань щодо сутності та особливостей реалізації митної справи, функціонування митних інституцій в державі, здійснення митної політики через митно-тарифні та нетарифні інструменти, використання сучасних інформаційних технологій при здійсненні митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, набуття практичних навичок використовувати одержані знання для обґрунтування складних професійних рішень і вирішення проблем під час професійної діяльності в умовах невизначеності, ризиків та динамічних змін у митній сфері.
<b>Кількість кредитів</b>	3
<b>Загальна кількість годин</b>	90
<b>Кількість модулів</b>	1
<b>Форма навчання</b>	денна
<b>Статус навчальної дисципліни</b>	нормативна
<b>Перелік навчальних дисциплін, які мають бути вивчені раніше, перелік раніше здобутих результатів навчання</b>	«Фінанси», «Податкова система», «Бюджетна система»

## Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Індекс матриці ОПП	Програмні компетентності та результати навчання
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.
ЗК 05.	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 06.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 07.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 08.	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
СК02.	Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
СК 03.	Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
СК04.	Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
СК05.	Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
СК06.	Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК07.	Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
СК08.	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
СК10.	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
ПР 04.	Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
ПР 05.	Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

### Структура курсу

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	Самостійні		
<b>12</b>	<b>8</b>	<b>4</b>		<b>12</b>	<b>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи здійснення митної справи та реалізації митної політики в державі</b>	

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
4	4	2		4	Тема 1. Організація митної справи та митної політики в Україні	ознайомитися із предметом та завданням дисципліни «Митна справа»; дослідити історичні аспекти розвитку митної справи; охарактеризувати суть, організаційно-правову основу та форми митної політики, сформувати здатність до діагностики стану митної системи України; охарактеризувати структуру, визначити функції та основні завдання органів державного регулювання митної справи; сформувати знання механізму функціонування державних фінансів, у т.ч. митної системи держави, митної служби.
4	2			4	Тема 2. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	закріпити знання про нетарифні обмеження ЗЕД; розкрити суть основних методів нетарифного регулювання; застосувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД; вивчити методи нетарифного регулювання ЗЕД; дослідити світову практику використання нетарифних інструментів регулювання ЗЕД; навчитися володіти методичним інструментарієм діагностики стану системи регулювання ЗЕД.
4	2	2		4	Тема 3. Тарифне регулювання зовнішньої торгівлі	вивчити суть мита, дослідити його функції та класифікацію; визначити види й структуру митних тарифів; ознайомитися з Українською класифікацією товарів ЗЕД та порядком визначення митної вартості; сформувати здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях щодо калькулювання митних платежів; вивчити сутність та класифікацію митних платежів; оволодіти навиками нарахування та сплати мита, акцизного податку, ПДВ та інших митних платежів при переміщенні товарів через митну територію України.
<b>18</b>	<b>12</b>	<b>6</b>		<b>18</b>	<b>Змістовий модуль 2. Митне оформлення та митний контроль за переміщенням товарів та транспортних засобів через митний кордон України</b>	
4	4	2		4	Тема 4. Митні режими та особливості переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України	охарактеризувати поняття митного режиму та його видів; визначити характерні ознаки різновидів митного режиму та умови поміщення товарів під відповідні митні режими; навчити застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань щодо переміщення товарів та транспортних засобів через митний кордон держави.

Години занять					Тема	Результати навчання
Лекції	Практичні	Семинарські	Лабораторні	Самостійні		
4	2	2		4	Тема 5. Митний контроль: його організація та форми	розкрити сутність поняття митного контролю; охарактеризувати форми митного контролю; визначити організаційні основи попереднього документального контролю; дослідити особливості організації митного контролю на пунктах пропуску через митний кордон держави; розкрити суть поняття зони митного контролю; вивчити технологічні схеми здійснення та організації митного контролю; навчитися застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань здійснення форм митного контролю.
4	4	2		4	Тема 6. Митне оформлення і декларування товарів	обґрунтувати правові підстави здійснення митного оформлення товарів; розкрити його суть; визначити порядок та строки митного оформлення; вивчити види декларацій та документи, необхідні для митного оформлення, а також охарактеризувати порядок та строки митного декларування; визначити права та обов'язки декларантів; навчитися застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти при здійсненні митного оформлення товарів і транспортних засобів.
6	2			6	Тема 7. Порушення митних правил та контрабанда товарів	визначити поняття контрабанди та розглянути заходи протидії митних органів в процесі боротьби з незаконним переміщенням товарів через митний кордон України; опанувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних в процесі притягнення до відповідальності за ПМП; навчитися ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних щодо ПМП; збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію в процесі запобігання митним правопорушенням.
<b>24</b>	<b>20</b>	<b>16</b>		<b>60</b>	<b>Всього</b>	

### Політика освітнього процесу

Нормативна база освітнього процесу доступна за посиланням

<https://kpdi.edu.ua/publicna-informatsiia/polozhennya-yaki-reglamentuyut-diyalnist-instytutu>

Дотримання умов доброчесності	Дотримання положень Кодексу академічної доброчесності НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут».
-------------------------------	---

<b>Очікування</b>	Організація освітнього процесу та відвідування занять відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»». Оцінювання знань відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів Навчально-реабілітаційного закладу вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут»».
<b>Відвідування занять</b>	Відвідування лекційних, практичних та семінарських занять з дисципліни є обов'язковим для всіх здобувачів відповідно до розкладу.
<b>Відпрацювання пропусків занять</b>	Здобувач, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал за наведеними у силабусі джерелами інформаційного забезпечення і ліквідує заборгованість під час консультацій. Відпрацювання пропусків занять відбуваються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу».
<b>Допуск до екзамену</b>	Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» всі здобувачі, котрі не мають пропусків занять (відпрацювали пропуски занять) допускаються до іспиту.
<b>Підсумкова модульна оцінка</b>	Результати модульного контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та доводяться до відома здобувачів не пізніше трьох днів з часу його проведення із внесенням результатів у документи обліку успішності здобувачів. Здобувачі, які до початку сесії мають хоча б з одного модульного контролю (змістового модуля) менше 60 балів, не одержують підсумкову оцінку і не допускаються до екзамену рішенням навчального відділу як такі, що не виконали навчальної програми з дисципліни. Деталі, щодо підсумкового модульного контролю окреслені у «Положенні про організацію освітнього процесу».
<b>Екзаменаційна оцінка</b>	Результати екзамену оцінюються за 100-бальною шкалою і включаються в підсумкову (рейтингову) оцінку з дисципліни з відповідним ваговим коефіцієнтом, як це передбачено у схемі оцінювання (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).
<b>Підсумкова оцінка з дисципліни</b>	Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як середня арифметична зважена з оцінок змістових модулів, включаючи екзаменаційну (див. нижче у розділі «Розподіл балів, які отримують студенти»).

### Верифікація результатів навчання

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни у балах за всі види навчальної діяльності, яка переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС та у чотирибальну національну шкалу:

Сума балів за шкалою Інституту	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано
82-89	B (дуже добре)	Добре	
75-81	C (добре)	Задовільно	
65-74	D (задовільно)		
60-64	E (достатньо)		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)		

Розподіл вагових коефіцієнтів за змістовими модулями оцінювання складових

поточного та підсумкового контролю результатів навчальної діяльності здобувачів з вивчення дисципліни «Митна справа»:

Іспит:

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2 Рейтингова (підсумкова) оцінка за змістовий модуль 2, враховуючи поточне опитування)				Іспит	Рейтингова (підсумкова) оцінка з навчальної дисципліни (100 балів)
20 %				40 %				40 %	100
T1	T2	...	T3	T4	T6	...	T7		

### **Критерії оцінювання складових поточного контролю навчальної діяльності здобувача**

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Компетенції (знання, уміння та навички), продемонстровані на навчальних заняттях (практичних, семінарських, лабораторних, враховуючи знання з тем, що виносяться на самостійне опрацювання) оцінюються за 100-бальною системою.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
98-100	Здобувач має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.
94-97	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси; займає активну життєву позицію.
90-93	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності різних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні тенденції, факти, явища, процеси; самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
86-89	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії, нормативні документи; формулює закони; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.

Оцінка в балах (за 100-бальною шкалою) за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
81-85	Знання здобувача досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
75-80	Здобувач правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими теоріями і фактами, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; скласти таблиці, схеми.
70-74	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами.
65-69	Здобувач розуміє сутність навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацювати частину навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але окремі висновки не логічні, не послідовні.
60-64	Здобувач володіє початковими знаннями, здатний провести за зразком розрахунки; орієнтується у поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
50-59	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі властивості; робить спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру; за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом.
35-49	Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
1-34	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні».

Оцінювання модульних контрольних робіт здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання захисту навчального матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення для здобувачів здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання іспиту здійснюється за 100-бальною системою.

### Інформаційне забезпечення курсу:


Нормативні джерела	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ 1947). URL : <a href="https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text">https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_264#Text</a></li> <li>2. Кодекс України про адміністративні правопорушення № 8073-X (з наступними змінами та доповненнями). URL : <a href="http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10">http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10</a></li> <li>3. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур : Міжнародний документ від 18 трав. 1973 р., редакція на 26 черв. 1999 р. URL :</li> </ol>
--------------------	---

	<p><a href="http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643">http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_643</a></p> <p>4. Міжнародна конвенція про узгодження умов проведення контролю вантажів на кордонах від 21 лист. 1982 р. URL : <a href="http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267">http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_267</a></p> <p>5. Митний кодекс України : чинне законодавство зі змінами та доповн. станом на 01 верес. 2021 р. Київ : ЦУЛ. 2021. 289 с.</p> <p>6. Наказ ДФС України від 16 груд. 2013 р. № 804 «Про затвердження Порядку справляння плати за виконання митних формальностей органами доходів і зборів поза місцем розташування цих органів або поза робочим часом, установленим для них». URL : <a href="http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14">http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0011-14</a></p> <p>7. Наказ ДФС України від 15 черв. 2012 р. № 731 «Про затвердження Порядку відшкодування витрат за зберігання товарів та транспортних засобів на складах митних органів, Порядку обчислення сум витрат у справах про порушення митних правил та їх відшкодування та розмірів відшкодувань за зберігання на складах митних органів товарів і транспортних засобів». URL : <a href="http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12">http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1140-12</a></p> <p>8. Наказ ДФС від 24 трав. 2012 р. № 599 «Про затвердження Форми декларації митної вартості та Правил її заповнення». URL : <a href="http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12">http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0984-12</a></p>
Основна література	<p>9. Валігура В. А., Герчаківський С. Д. Актуалітети гармонізації акцизного оподаткування енергопродуктів в ЄС та Україні. <i>Світ фінансів</i>. 2022. № 3.</p> <p>10. Герчаківський С. Д. Антикризове податково-митне регулювання в контексті протидії поширенню COVID-19 в Україні. Збірник наукових праць «Економічний аналіз». 2022. № 3.</p> <p>11. Герчаківський С. Д., Сідляр В. Фіскальне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Тернопіль. 2020. 280 с.</p> <p>12. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г., Терлецька В. О. Митна справа : підруч. Львів : Видавництво Львівської політехніки. 2021. 240 с.</p> <p>13. Практикум з навчальної дисципліни «Митна справа» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / уклад. С. Д. Герчаківський. Тернопіль : ЗУНУ. 2022. 39 с. URL : <a href="http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339">http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/46339</a></p>
Додаткова література	<p>14. Сидорович О. Ю., Герчаківський С. Д. Інформаційне забезпечення митної справи України в контексті цифрової стратегії розвитку суспільства. <i>Світ фінансів</i>. 2021. № 1. С. 210–226.</p> <p>15. Сидор Г. В., Маринчак Л. Р., Зелінська Г. О. Протидія порушенню митних правил та контрабанді. <i>Науковий вісник ІФНТУНГ</i>. Серія : «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості». 2021. № 1 (23). С. 137–148.</p> <p>16. Сидор Г. В., Савків У. С., Андрусів У. Я. Митний простір України: проблемні аспекти та прагматизм їхнього вирішення. <i>Міжнародний науковий журнал «Економічний дискурс»</i>. 2021. Вип. 1–2. С. 40–46.</p> <p>17. Сидор Г. В., Савків У. С. Удосконалення митно-тарифного регулювання в Україні. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матер. V Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 14–15 квіт. 2022 р.). Полтава, 2022. С. 410–411.</p> <p>18. Сидор Г. В., Сидор В. В. Удосконалення системи нетарифного регулювання. Розвиток фінансів, аудиту, бухгалтерського обліку та оподаткування: реалії часу : зб. матер. II Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., (м. Кам'янець-Подільський, 01 лют. 2023 р.). Кам'янець-Подільський, 2023. С. 306–308.</p> <p>19. Сидор Г. В., Савків У. С. Митно-тарифні та нетарифні інструменти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності : зб. IX Всеукр. наук. читань пам'яті С. І. Юрія (м. Тернопіль, 17 лист. 2023 р.). Тернопіль, 2023. С. 169–174.</p> <p>20. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Савків У. С. Моніторинг результативності здійснення митних процедур на митниці. <i>Інклюзивна економіка</i>. 2024. Вип. 1 (03). С. 72–76.</p> <p>21. Сидор Г. В., Коркушко О. Н., Тимків А. О. Оцінювання ефективності</p>



здійснення митних процедур на митниці. <i>Інклюзивна економіка</i> . 2024. Вип. 4 (06). 22. Customs blueprints: path ways to better Customs. URL : <a href="https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customsen">https://ec.europa.eu/toation_customs/eu-1rammg/customs-blueprints-pathwaysbetter-customsen</a> 23. Defence Export Controls. (n.d.). URL : <a href="http://www.defence.gov.au/ExportControls/">http://www.defence.gov.au/ExportControls/</a> 24. EU Customs strategy : Taxation and customs union / European Commision. URL : <a href="https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en">https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/eu-customs-strategy_en</a> . 25. EU: New customs pre-arrival security and safety regime in March 2021. URL : <a href="https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html">https://home.kpmg/us/en/home/insights/2020/05/tnf-eu-new-customs-pre-arrival-security-and-safety-regime-in-march-2021.html</a>
--

Гарант освітньої програми

 Андрій ТИМКІВ

Завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування  
імені С. Юрія

 Андрій ТИМКІВ